

www.ketab.ir

سرشناسه: لطفی، زینب، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور: سقط جنین در فقه امامیه/ نویسنده زینب لطفی.
مشخصات نشر: قم: انتشارات ستیلا، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: [۸۸] ص.؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۴۰-۱-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۸۱ - [۸۸].
موضوع: سقط جنین عمدی (فقه)
Abortion (Islamic law)
رده بندی کنگره: ۶/۸۹۱PB
رده بندی دیویی: ۶۳/۷۹۲
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۹۰۶۶۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

عنوان و نام پدیدآور: سقط جنین در فقه امامی
نویسنده زینب لطفی
شابک ۱-۵-۹۵۴۴۰-۶۲۲-۹۷۸
تاریخ انتشار: بهار ۱۴۰۳
نوبت چاپ: چاپ اول
شمارگان: ۱۰۰
قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال
صفحه آرا: گروه طراحی جلوه
مشخصات ظاهری: ۸۹ ص
مشخصات نشر: قم: انتشارات ستیلا، ۱۴۰۲.
آدرس: قم ۳۰ متری کیوانفر، کوچه ۲۱، پلاک ۱۶
تلفن ۰۹۱۹۳۵۱۷۰۴۳

سقط جنین در فقه امامیه

www.ketab.ir

نویسنده:

زینب لطفی

www.ketab.ir

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: مفهوم شناسی
۱۵	سقط در لغت
۱۶	جنین در لغت
۱۷	سقط جنین در اصطلاح
۱۸	احکام اولیه
۱۸	احکام ثانوی
۲۱	فصل دوم: احکام تکلیفی سقط جنین
۲۳	حکم تکلیفی سقط جنین
۲۳	حکم تکلیفی اولی
۲۳	حکم تکلیفی اولی سقط جنین از دیدگاه قرآن
۲۹	حکم تکلیفی اولی سقط جنین از دیدگاه سنت
۳۰	نهی صریح از سقط جنین
۳۲	حکم حرمت سقط به اعتبار وجوب تأخیر رجم زانیۀ باردار
۳۴	تعبیر قتل از سقط جنین در روایات

- ۳۵..... حرمت سقط جنین به اعتبار وجوب پرداخت دیه
- ۳۷..... سقط جنین از دیدگاه عقل
- ۳۸..... سقط جنین در اجماع فقهاء
- ۳۸..... حکم تکلیفی ثانوی سقط جنین
- ۴۰..... سقط جنین به منظور درمان
- ۴۰..... حفظ جان مادر
- ۴۹..... حفظ سلامت مادر
- ۴۹..... سقط جنین پیش از دمیده شدن روح
- ۵۰..... سقط جنین ناقص الخلقه
- ۵۱..... سقط جنین ناقص الخلقه پیش از دمیده شدن روح
- ۵۴..... سقط جنین ناقص الخلقه پس از دمیده شدن روح
- ۵۵..... استثنائات درباره سقط جنین ناقص الخلقه
- ۵۶..... سقط جنین ناشی از تجاوز به عنف
- ۵۷..... استثنائات در مورد جنینی که از زنا منعقد شده
- ۵۸..... سقط جنین برای کنترل جمعیت و تنظیم خانواده
- ۵۹..... جواز سقط جنین و وجوب پرداخت دیه
- ۶۱..... فصل سوم: احکام وضعی سقط جنین
- ۶۳..... احکام وضعی سقط جنین
- ۶۳..... مباحث دیه در سقط جنین
- ۶۳..... دیه در سقط جنین
- ۶۴..... دیه سقط جنین قبل از ولوج روح
- ۶۶..... دیه سقط جنین بعد از ولوج روح

۶۶	جنین پسر
۶۸	قبل از ولوج روح
۶۹	بعد از ولوج روح
۶۹	ضمان ديه
۶۹	قبل از ولوج روح
۶۹	بعد از ولوج روح
۷۰	مدت زمان پرداخت ديه
۷۰	سقط عمد
۷۰	سقط شبه عمد
۷۰	سقط خطائی
۷۱	وارث ديه
۷۱	كفاره در سقط جنين
۷۲	عدم وجوب كفاره مطلقاً (قبل و بعد از ولوج روح)
۷۲	وجوب كفاره مطلقاً (قبل و بعد از ولوج روح)
۷۲	قول به تفصيل بين مرحله قبل از ولوج روح و بعد از ولوج روح
۷۳	احكام وضعی دیگر سقط جنين
۷۳	قصاص در سقط جنين
۷۶	وصيت برای جنين
۷۶	غسل در سقط جنين
۷۶	غسل مس ميت در مس جنين سقط شده
۷۷	غسل ميت برای جنين سقط شده
۷۷	اتمام عده زن حامله با سقط جنين

۷۹.....	جمع بندی آخر
۸۱.....	فهرست منابع
۸۴.....	فهرست منابع فارسی
۸۵.....	فهرست منابع عربی

حمد و سپاس خداوندی را که با خلقت آدمی بر او منت وجود نهاد. او را با ظاهری زیبا آراست و با دمیدن روح خویش در او، ضمن اعطای حیات، زمینه رسیدن به کمال و سعادت را برای او فراهم آورد. سلام و درود بی پایان به روح اشرف انبیاء، پیامبر اعظم ﷺ که از طرف معبود، سکان هدایت امت را در میان امواج سهمگین ضلالت و گمراهی را به عهده گرفت و امت خویش را به ساحل نجات رساند؛ همو که با دو ثقل اعظم خود (قرآن و عترت) زمینه حراست از دین و جلوگیری از انحراف امت را فراهم آورد و درود بی پایان بر فرزندان پاکش که با تجمع وجودشان در طول تاریخ، همواره مشعل سعادت را برای بشریت روشن نگه داشته اند.

سقط جنین در جوامع مختلف از زمان های قدیم تا به امروز صورت گرفته است و امروزه با توجه به روی آوردن به زندگی ماشینی و حضور زنان در اجتماع یک مسئله مبتلابه به شمار می رود و غالب خانواده ها با توجه به مشکلات اقتصادی و فرهنگی تک فرزندی و کم فرزندی را ترجیح می دهند و از طرف دیگر امکان پیش گیری کامل از بارداری برای اکثر آن ها امکان ندارد و برخی از مردم به سقط جنین روی آورده اند. از سوی دیگر واقعیت ها حاکی از این است که اکثریت قریب به اتفاق مسلمانان خواهان آن هستند که امور اجتماعی خود را به گونه ای تنظیم کنند و

سامان بخشند که با قوانین اسلامی و موازین شرعی مغایرت نداشته باشد، آنان این پایبندی را بخشی از هویت فرهنگی خود می‌شمارند. با این همه به نظر می‌رسد به رغم رشد شایان علم فقه در حوزه‌های علمیه به منظور تبیین روزآمد موازین فقهی در زمینه‌هایی از این دست هنوز نیاز به تحقیق و تتبع بیشتر در فهم و درک زوایا و ظرایف صورت مسایل، وجود دارد. با وجود همه این‌ها چه بسیار مادرانی وجود دارند که تحت تأثیر عوامل مختلف از به بار نشستن ثمره طبیعی و مشروع خود جلوگیری و با ساقط کردن جنین هم صحت و سلامت خود را به خطر انداخته و موجب کاهش جمعیت می‌شوند.

تعالیم مذهبی و ادیان الهی و در رأس آن‌ها دین مبین اسلام در رویارویی با این واقعیت، ضمن تشویق و ترغیب مسلمانان به ازدواج و تولید مثل و تقویت مبانی فکری مادران و پدران و توجه دادن هرچه بیشتر پیروان خود به ارزش اخروی نگهداری و تربیت فرزند به عنوان اصل مفیدی از جامعه که بتواند در پیشرفت جامعه مذهبی و به جا گذاشتن آثار مهمی نقش عمده‌ای را ایفاء نماید؛ تحمل این رنج و ایفاء وظیفه مادری و تلاش شوهر برای فراهم نمودن معاش زن و فرزندان خود را، در راستای این هدف، از عبادت‌های مهم برشمرده است.

دین مبین اسلام، بر اساس تعالیم خود، مقام مادری را به معنای اخص کلمه تا اندازه‌ای رفیع می‌داند که بهشت را به عنوان منتهی درجه جزای اعمال خیر بشریت در جهان اخروی به زیر پای مادران می‌گستراند از این روست که ملل مذهبی و آن‌ها که به اصول اخلاقی و دیانتی خود استوار هستند کمتر مبادرت به این عمل (سقط جنین) می‌نمایند و آن را گناهی بزرگ می‌شمارند.

در همین راستا، علیرغم رواج تفکرات مربوط به مبارزه با ازدیاد جمعیت، امروزه در بسیاری از کشورها، جهت حفظ حقوق شخصی و اجتماعی افراد و هم چنین به

منظور صیانت از امنیت جامعه و جلوگیری از بی بند و باری، روش های مبارزه با سقط جنین به شیوه های مختلف که ناشی از مبانی فکری آن جامعه است، در قواعد حقوقی پیش بینی شده است.

به طور کلی در اثر تفکرات موجود، عمل سقط جنین تضییع حقوق فردی پدر و مادر و از طرفی تضییع حقوق اجتماع را به دنبال داشته است که در زمان ها و مکان های مختلف و به اشکال گوناگون، مسائل فوق الذکر، به عنوان یکی از آثار سقط جنین مورد توجه خاص واقع شده است.

علاوه بر این که ادیان الهی جلوگیری از سقط جنین و بچه کشی را از نظر معنوی تشویق می کرده اند؛ به این علت که توالد و تناسل را برای ازدیاد افراد صالح در جامعه و در نتیجه بکسرت آن لازم و فقر نفوس را عامل فقر و ضعف اقتصادی و سیاسی می دانسته اند، صنایع های اجرایی خاصی را برای این عمل پیش بینی نموده و جوامع علاوه بر جبران ضرر و زیان مادی افراد، واجد جنبه های بازدارنده نیز باشند.

وجوب كفاره - برابر متون فقهی اسلام و فتاوی معتبر - در بعضی از موارد سقط جنین، مسئولیت مرتكب آن اعم از پدر، مادر و اشخاص ثالث در پرداخت دیه حالات مختلف حمل از باب جبران حقوق متصوره فردی و اعمال مجازات نسبت به مرتكبین در حالت های مختلف، می تواند ناشی از این خط مشی باشد. با ذکر این مقدمات به بحث در خصوص سایر ابعاد مربوط به سقط جنین پرداخته می شود.